

Història Contemporània d'Espanya III, el Franquisme i la Democràcia

Codi: 100344

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500501 Història	OB	3	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Carme Molinero Ruíz

Correu electrònic: Carme.Molinero@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Carme Molinero Ruíz

Aram Monfort Coll

Prerequisits

Cap.

Objectius

L'assignatura d'Història Contemporània d'Espanya III. El Franquisme i la Democràcia té com a objectiu formar l'estudiantat en aquesta matèria, tot subministrant-li els recursos i instruments necessaris per tal que adquireixin un coneixement sòlid dels processos i dels fenòmens polítics, institucionals, econòmics, socials i culturals desenvolupats a la societat espanyola des de la configuració de la dictadura franquista fins a la consolidació de la democràcia actual. D'aquesta forma, es cobreix l'últim tram de la matèria d'Història Contemporània d'Espanya.

En el contingut de l'assignatura es tindran particularment en compte les diferents perspectives, interpretacions i els debats historiogràfics que se'n deriven.

Competències

- Aplicar els principals mètodes, tècniques i instruments de l'anàlisi històrica.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar les principals tendències historiogràfiques i analitzar-ne críticament el desenvolupament.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Aprendre de manera autònoma.
2. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
3. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi històrica.
4. Identificar i utilitzar de manera apropiada fonts d'informació per a la recerca històrica de l'Espanya contemporània.
5. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
6. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
7. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
8. Reconèixer els conceptes històrics clau de la societat espanyola actual.
9. Reconèixer la diversitat i la multiculturalitat.
10. Relacionar els elements i els factors que intervenen en el desenvolupament dels processos històrics.
11. Treballar en equip respectant tots els punts de vista.
12. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.

Continguts

1. La configuració de la dictadura franquista
2. L'Espanya autàrquica
3. Guerra mundial, guerra freda i consolidació del franquisme
4. Creixement econòmic i canvi social en un món en transformació
5. De la plenitud a la crisi del franquisme
6. La transició de la dictadura a la democràcia
7. La democràcia consolidada

Metodologia

Assistència a classes teòriques dirigides per el/la professor/a.

Assistència a sessions de seminaris i pràctiques dirigides per el/la professor/a.

Lectura comprensiva de textos.

Aprenentatge d'estratègies de recerca d'informació.

Realització de ressenyes, treballs i/o comentaris analítics.

Estudi personal.

Activitats:

Dirigides

Classes teòriques 39h Identificar els conceptes històrics clau de la societat espanyola del període.

Identificar i utilitzar de manera apropiada fonts d'informació per la investigació històrica de l'Espanya Contemporània.

Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi.

Raonar críticament.

Seminaris i pràctiques dirigides 11h Analitzar documentació històrica.

Supervisades

Tutories 15 h. Resoldre dubtes, aprofundir coneixements.

Autònomes

Estudi personal 35h

Lectura de textos. Redacció de treballs. Recerca d'informació bibliogràfica. 17h.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
clases teòriques	39	1,56	3, 4, 6, 7, 8, 9, 10
seminaris i pràctiques dirigides	11	0,44	2, 3, 4, 7, 8, 10, 11
Tipus: Supervisades			
tutories	15	0,6	1, 5, 6
Tipus: Autònomes			
Estudi personal, lectura, redacció, preparació	52	2,08	1, 2, 3, 4, 6, 12

Avaluació

Les activitats d'avaluació es programaran al llarg del curs acadèmic. Les dates de realització de les proves a l'aula i de lliurament de treballs i recensions seran comunicades a l'alumnat amb antelació suficient. El professorat establirà un horari específic de tutories per procedir al comentari de les activitats d'avaluació realitzades.

L'alumne que no realitzi tots els exàmens d'avaluació programats a l'aula o no es presenti a activitats d'avaluació obligatòria per valor superior al 66% de la nota final serà qualificat amb un No Avaluable, i no podrà presentar-se a la recuperació. No poden recuperar-se els treballs i els comentaris de text.

Es penalitzaran les incorreccions ortogràfiques, lèxiques i sintàctiques dels treballs i dels exàmens fins a un màxim de 2 punts a la nota final.

Tota irregularitat comesa per l'alumnat durant la realització d'una prova (còpia, plagi) implicarà una nota de zero en l'apartat concret d'avaluació. Diverses irregularitats comeses implicaran una nota global de zero.

La recuperació consistirà en un examen global de la matèria de l'assignatura i se celebrarà en les dates oficials establertes per la Facultat. En cap cas, es podrà plantejar la recuperació com un mitjà de millorar la qualificació de l'alumnat que ja hagués aprovat l'assignatura en el procés normal d'avaluació continuada. La nota màxima que es podrà obtenir en la recuperació és de 5,0 (Aprovat).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
exams	70%	3	0,12	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
treballs i comentaris de text	30%	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12

Bibliografia

Bibliografia general bàsica

AA.DD., *La Transición, treinta años después. De la dictadura a la instauración y consolidación de la democracia*, Península, Barcelona, 2006.

R. CARR (Coord.); *La época de Franco (1939-1975). Política, ejército, iglesia, economía y administración, a Historia de España Menéndez Pidal*, vol. XLI, Espasa Calpe, Madrid, 1996.

J.P. FUSI (Coord.); *La época de Franco (1939-1975). Sociedad, vida y cultura, a Historia de España Menéndez Pidal*, vol. XLI.2, Espasa Calpe, Madrid, 2001.

J.Mª MARIN, C. MOLINERO, P. YSÀS; *Historia política de España 1939-2000*, Istmo, Madrid, 2001.

J. MARTÍNEZ (Coord.); *Historia de España siglo XX, 1939-1996*, Cátedra, Madrid, 1999.

C. MOLINERO, P. YSÀS; *El régimen franquista. Feixisme, modernització i consens* 2ª edició, Eumo, Vic, 2003.

C. MOLINERO, P. YSÀS; *La Transición. Historia y relatos*, Siglo XXI, Madrid, 2018.

E. MORADIELLOS; *La España de Franco (1939-1975). Política y sociedad*, Síntesis, Madrid, 2000.

J. NADAL, A. CARRERAS, C. SUDRIÀ (comp.); *La economía española en el siglo XX. Una perspectiva histórica*, Ariel, Barcelona, 1987.

E. NICOLÁS; *La libertad encadenada. España en la dictadura franquista 1939-1975*, Alianza Ed., Madrid, 2005.

M. REDERO (ed.); *La transición a la democracia en España*, Ayer, 15, 1994.

I. SAZ (ed); *Crisis y descomposición del franquismo*, Ayer, 68, 2007.

B. de Riquer; *La dictadura de Franco*, Historia de España. Vol. 9, Crítica/Marcial Pons, Barcelona, 2010.

J. TUSELL (Coord.); *Latransición a la democracia y el reinado de Juan Carlos I, a Historia de España Menéndez Pidal*, vol. XLII, Espasa Calpe, Madrid, 2003.

J. TUSELL, A. SOTO (Eds.); *Historia de la transición, 1975-1986*, Alianza Ed., Madrid, 1996.

A. VIÑAS (Ed); *En el combate por la historia. República, la guerra civil, el franquismo*, Pasado&Presente, Barcelona, 2012.

Bibliografía específica

C. BARCIELA *et al.*, *La España de Franco (1939-1975). Economía*, Síntesis, Madrid, 2001.

J. CASANOVA, *La Iglesia de Franco*, Temas de Hoy, Madrid, 2001,

F. GALLEGU *El evangelio fascista. La formación de la cultura política del franquismo (1930-1950)*, Crítica, Barcelona, 2014.

G. GÓMEZ BRAVO, J. MARCO, *La obra del miedo. Violencia y sociedad en la España franquista (1936-1950)*, Península, Barcelona, 2011.

J. GRACIA, M.A. RUIZ CARNICER, *La España de Franco (1939-1975). Cultura y vida cotidiana*, Síntesis, Madrid, 2001.

E. HERNANDEZ SANDOICA, M.A. RUIZ CARNICER, M. BALDÓ, *Estudiantes contra Franco (1939-1975)*, La Esfera de los Libros, Madrid, 2007

S. JULIÁ (Coord.); *Víctimas de la guerra civil*, Temas de Hoy, Madrid, 1999.

S. JULIÁ; *Historia de las dos Españas*, Taurus, Madrid, 2004.

J. C. LOSADA; *Ideología del ejército franquista (1939-1959)*, Istmo, Madrid, 1990.

C. MOLINERO; *La captación de las masas. Política social y propaganda en el régimen franquista*, Cátedra, Madrid, 2005.

C. MOLINERO, P. YSÀS; *Productores disciplinados y minorías subversivas. Clase obrera y conflictividad laboral en la España franquista*, Siglo XXI, Madrid, 1998.

C. MOLINERO, P. YSÀS; *La anatomía del franquismo. De la supervivencia a la agonía, 1945-1977*, Crítica, Barcelona, 2008.

F. PORTERO; *Franco aislado. La cuestión española (1945-1950)*, Aguilar, Madrid, 1989.

CH. POWELL; *España en democracia, 1975-2000*, Plaza&Janés, Barcelona, 2001.

P. PRESTON; *Franco. Caudillo de España*, Grijalbo, 1994.

R. QUIROSA (Ed.), *La sociedad española en la Transición. Los movimientos sociales y el proceso democratizador*, Biblioteca Nueva, Madrid, 2011.

K. RICHMOND, *Las mujeres en el fascismo español*, Alianza Ed., Madrid, 2004

M. ROS AGUDO; *La guerra secreta de Franco*, Crítica, Barcelona, 2002.

D. RUIZ (dir.); *Historia de Comisiones Obreras (1958-1988)*, Siglo XXI, Madrid, 1993.

M.A. RUIZ CARNICER; *El Sindicato Español Universitario (SEU) 1939-1965. La socialización política de la juventud universitaria en el franquismo*, Siglo XXI, Madrid, 1996.

J.J. RUIZ RICO; *El papel político de la Iglesia católica en la España de Franco (1939-1971)*, Tecnos, Madrid, 1977.

I. SAZ, *España contra España. Los nacionalismos franquistas*, Marcial Pons, Madrid, 2003

N. SARTORIUS, A. SABIO; *El final de la dictadura. La conquista de la democracia en España, noviembre de 1975-junio de 1977*, Temas de Hoy, Madrid, 2007.

F. SEVILLANO; *Propaganda y medios de comunicación en el franquismo*, Publicaciones Universidad de Alicante, Alicante, 1998.

J.Mª THOMÀS, *La Falange de Franco*, Plaza & Janés, Barcelona, 2001.

J. TUSELL; Carrero. *La eminencia gris del régimen de Franco*, Temas de Hoy, Madrid, 1993.

F. VILANOVA, *El franquismo en guerra. De la destrucción de Checoslovaquia a la batalla de Stalingrado*, Península, Barcelona, 2005.

A. VIÑAS; *En las garras del águila. Los pactos con Estados Unidos*, Crítica, Barcelona, 2003.

P. YSÀS; *Disidencia y subversión. La lucha del régimen franquista por su supervivencia, 1960-1975*, Crítica, Barcelona, 2004.